

Item Walachi ex singulis laneis integris, si illos habent, vel areis, quae *dworzyszcza* dicuntur, duodecim grossos solvent et qui agros non habent, a singulo centenario ovium similiter duodecim grossos persolvent, sex grossos pro prima et reliquos sex grossos pro secunda rata superius expressa.

De quibus quidem omnibus et singulis contributionibus supradescriptis exactor ipse faciet facereque tenebitur nobis rationem distincte demonstrando singillatim, quantum ex contributione laneorum, quantum ex civili exactione, quae *schoss* dicitur, quantum ex *czopowe* et quantum ex nobilibus pauperibus, qui colonos non habent, perceperit et distribuerit, ut sciri possit, quae summa pecuniarum ex una quaque contributionum praedictarum colligatur.

Ut autem supradicta ordinatio in exigendis eisdem contributionibus facta debitae executioni demandetur, generosum^h ad eas colligendas in palatinatu^h et districtibus eius exactorem designavimus et constituimus praesentibus litteris nostris mandamusque, ut in manus illius designato tempore easdem contributiones persolvere curetis; vobis vero capitaneis, quorum interest, mandamus, ut contributiones praedictas in praesenti generali conventu decretas publicari et in foris civitatum et oppidorum ac aliis locis publicis proclamari et praefato exactori nostro pro tempore et termino superius expresso absque cuiusvis morae et dilationis interventu de eisdem contributionibus per eos, ad quos pertinet, responderi faciatis et vos ipsi respondeatis. Negligentes vero in solvendo et contumaces, quos exactor vobis deferret, poenis pignorationis consuetis ad solvendum easdem contributiones compellatis, pro officio vestro et gratia nostra facturi.

Providere vero volentes, ut exactor ipse maiorem curam et attentionem in exigendis eisdem contributionibus adhibeat et in deferendo illos, qui non solverint, errorem per suam incuriam committere caveat, statuimus et ordinamus, ut si exactor ipse detulerit vobis capitaneis aliquem tanquam negligentem in solvendis publicis contributionibus et ille per vos monitus ostenderit quietantiam eiusdem exactoris a poena dupli se illa tuendo, exactor ipse solvere eandem poenam dupli teneatur. Quam vos capitanei ab eo omnino exigatis et exigere curetis pro gratia nostra. Quod si exactor ipse in capitaneatu vestro possessionatus non fuerit, illi capitaneo illum deferatis, sub cuius capitaneatu bona et possessiones suas habuerit, qui ab illo poenam dupli exigere teneatur.

Ut autem calumniis via praecludatur, volumus et mandamus, ut exactor noster nomina eorum, qui contributiones ipsas ad ratas temporum supradictas solvere neglexerint, in schedula diligenter conscribat, in qua annotet diem, qua illam scripserit et ad capitaneum perferendam dederit et illam vobis capitaneis sigillo suo obsignatam et manu sua propria vel sui notarii subscriptam mittere teneatur. Datum Pyothrcoviaeⁱ, in conventu generali feria quinta in octava sanctorum Trium Regum, anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo [13 I 1530], regni nostri vigesimo tertio. ^jAd mandatum sacrae Regiae Maiestatis proprium^j.

III. LITTERAE UNIVERSALES CONTRIBUTIONIS DUCILLORUM SIVE CZOPOWE^a

^bSigismundus, Dei gratia rex Poloniae etc. ^bUniversis et singulis principibus tam spiritualibus quam saecularibus, reverendissimis et reverendis in Christo patribus, dominis archiepiscopis, episcopis, necnon magnificis, generosis, nobilibus, famatis et providis, palatinis, castellanis, capitaneis, terrigenis, nobilibus, officialibus et eorum vicesgerentibus, heredibus, advocatis, scultetis civitatumque et oppidorum tam nostrorum quam quorumcumque subditorum nostrorum magistris civium, consulibus et communitatibus et generaliter omnibus subditis nostris spiritualibus et saecularibus cuiuscumque status, conditionis et praeceminentiae existentibus, bona quaecumque tam spiritualia quam saecularia, civitates, oppida, villas, tabernas, possessiones et

^h W rękopisie puste miejsce. ⁱ Piotrcoviae MK₁,
marginesie.

^j Cała ostatnia formuła dopisana w MK₂ na prawym

^a W MRPS, cz. IV, vol. 2, nr 15650, s. 382 tekst ten występuje pt.: Litterae universales regiae super contributione czopowe in conventu generali laudata. W MK₂; Sigismundus etc.

alia bona quocumque nomine nuncupata habentibus et signanter in terra^c et districtibus eius existentia, sincere et fidelibus nostris dilectis, salutem et gratiam nostram regiam. Sincere et fideles nostri dilecti! Noveritis communi omnium tam spiritualium quam saecularium consiliariorum nostrorum et nuntiorum terrestrium in conventu generali Piothrcouiensi congregatorum voto et concordii voluntate exactionem ducillorum, quae *czopowe* dicitur, multis et arduis necessitatibus reipublicae ita exigentibus^d decretam esse, quae inchoari debet a festo Annuntiationis Sanctae Mariae proximo [25 III 1530] et continuari^e per integrum annum ad aliud festum Annuntiationis Sanctae Mariae inclusive anni millesimi quingentesimi tricesimi primi. Exigetur autem et solvi ac exigi debebit eadem ipsa contributio ducillorum secundum antiquam consuetudinem modo videlicet infrascripto, ut quilibet cerevisiam coquens venalem, ex quibuscumque braseis fuerit eadem ipsa cerevisia cocta, hoc est, sive brasea ipsa sint civium et dominorum^f, sive ex molendinis provenientia et emensurata sive domi facta, a quolibet vase singillatim vel coctura ipsius cerevisiae iuxta locorum consuetudinem antehac observatam exactionem ipsam ducillorum in manus infrascripti exactoris fideliter solvat ita, ut a maiori coctura alias *waru* plures grossi solvantur et a minori pauciores iuxta vasorum numerum et quantitatem et exactoris ordinationem, quam ibi opus et quotiens expediens erit, nostra auctoritate faciet et constituet. Notariosque et custodes tam in civitatibus et oppidis, quam etiam in villis, iuxta arbitrium suum exactor etiam ipse deputabit et iuramento corporali ad fidelitatem illos astringet. Ternarii vero more vetusto circa quemlibet grossorum solvendi pro civitatibus et oppidorum reparatione conserventur. Tabernatores vero singuli, cerevisiam coquentes vel coctam a dominis tam spiritualibus quam saecularibus ad propinandum recipientes, a quolibet vase mensurae civilis teneantur per unum grossum in manus exactoris persolvere. Item a medio vase vini alias *polkuffek* florenus cum triginta quadrantibus solvendus, item a *drelynk* sive Seremiensi vase vini duo floreni cum sexaginta quadrantibus solvendi. Item a quolibet barili malmatici vel vini Italici unus *orth* cum septem ternariis solvatur. A barili vero simplicis vini duo grossi solvantur et duo ternarii. A medonis vase communi duo grossi cum duobus ternariis. A cerevisia advectitia sive externa, ut Swidnicensi, Glogouensi, Theschnensi, Bernouïensi et alia quacumque a quolibet eius vase duo grossi, et quicumque non soluta prius exactione praefata cerevisiam, vinum, medonem, malmaticum et alium quemcumque potum ex praedictis vendere et propinare in fraudem reipublicae praesumpserit, totum illud, in quo fraudem commisit seu committere voluit irremissibiliter ammittet et ad poenam regalem solvendam, quoties id fecerit, obligabitur, capitaneusque loci in tales omnes et singulos fraudem huiusmodi committentes animadversionem debitam veritate rei cognita, non habens respectum ad quempiam, irremissibiliter exequatur. Ad quam quidem exactionem colligendam diligenterque et fideliter exigendam in ipsa terra^g et districtibus eius generosum^h [designavimus], vobis omnibus et singulis, quorum interest, mandantes, quatenus praefato exactori sive ab eo substituto de ipsa exactione ducillorum respondeatis et responderi faciatis. Vos vero, locorum capitanei, eos, qui rebelles vel negligentes erunt et quos ipse exactor deferet, per pignorationes solitas ad solutionem huiusmodi exactionis compellatis sub poenis nostris contra negligentes capitaneos in novis et antiquis statutis descriptis et pro gratia nostra aliter non facturi. Datum in conventuⁱ generali Piothrcouiensi, feria quinta in octava Sanctorum Trium Regum anno Domini millesimo quingentesimo tricesimo [13 I 1530], regni nostri anno vigesimo tertio. Ad mandatum Regiae^j Maiestatis proprium.

Exactores: In palatinatu Cracouiensi — Ioannes Pyenyazek, iudex Cracoviensis; Sandomiriensi — Ioannes Strambosch, iudex castri Radomiensis; Lublinensi — Ioannes Czechowsky, notarius castri Lublinensis; Russiae — Nicolaus Dersnyak, iudex Premisliensis; Belsensi et terra Chelmensi — Felix Zamosczky, iudex Chelmensis; Podoliae — Andreas Czermyensky.

^c *W rękopisach pozostawiono tu puste miejsce.* ^d *Lub:* existentibus. ^e *W MK₂ poprawiono na:* continuati. ^f *Lub:* dominiorum. ^g *Pozostawiono puste miejsce.* ^h *Pozostawiono puste miejsce.* ⁱ *conventionem MK₁.* ^j *sacrae [sic] regie MK₁*